

Ka Batbaton

Mahitongod

ki Rut

Umajamnon

Under Revision
October 2007

Igma-an

Aman ko ogbasa kow to soini no hinubad doy no duon kona nog kasabut no ikagihonon dow duon angod to soi (,), aha-a now diya to awug to soi songo oad no imbotang doy. Dow ko duon ikagihonon to Umajamnon no wara now masabut nangoni koy ubag para'g kaisab doy to poghubad.

Ko duon ogkabasa now no daruwa no litra no angod to a, o, u, i nog makagsunu no wara nabotangi to angod to soi (-) pananglitan; saa, sood, panguu dow dii, haba-a now to pogbasa. Di ko duon nakabotang no angod to soini (-) pananglitan; da-an, ko-on, tu-u dow i-ingkud, tawo-on kow to pogbasa.

Salamat, dow panalanginan kow poron to Magbabaja ta no ogbasa to soi.

**Manobo Bible Church Association of
Mindanao
(MABCAM)**

2007

OMF International

Ka Batbaton Mahitongod ki Rut

Ka pog-unung ni Rut ki Nawmi

1 ¹To timpu no iyan pad ogdumaa ka mgo maghusajay to ko-owotawan to Israil, nigdu-ung ka dogin bontas to sikan no banwa. Duon otow no matig-Bitlihim no sakup to Huda, duma ka asawa rin dow ka daruwa ka anak din su diya pad ogdowragow og-ugpa to nasud to Muab. ²Ka ngaran din iyan si Ilimilik, no ka ngaran to asawa rin si Nawmi, dow ka ngaran to darawa no anak din si Malun dow si Kilyun. Ipratanhon* kandan no napu-un to Bitlihim no sakup to Huda. Nig-andiya kandan to Muab sug ugpa diya. ³Di namatoy si Ilimilik diya dow Nawmi ra na-an dow ka daruwa rin no anak no lukos ka bubuhi. ⁴Mgo sampuu no tuig to pog-ugpa ran diya naka-asawa ka daruwa rin no anak to matig-Muab no bohi nog ngaranan ki Urpa dow si Rut. ⁵Di songo namatoy ra da-an si Malun dow si Kilyun dow si Nawmi ra na-an ka bubuhi, warad asawa rin dow mgo anak din.

Ka pog-uli ni Nawmi dow si Rut diya to Bitlihim

⁶Aman nabatbatan si Nawmi no pigpauraan to Magbabaja ka mga karumahan din pinabaja to pogmaurak to pogko-on dan, kaling naninostinos kandin duma to daruwa no amboy rin sug uli diya to Huda. ⁷Dajun kandan namanhipanow pailing to Huda. Di aman no kamuu pad kandin to daan,

⁸ *Ipratanhon:* Mgo kabuwaran ni Iprata.

⁸pigikagihan ni Nawmi ka daruwa rin no amboy, "Mgo amboy aman kog kabawuy pad ubag liku kow on suga diya to mgo inoy now. Poron ogbuligan kow to Magbabaja angod to pogpaanga now kanakon dow diya to nangamatoy on.

⁹Og-ujun poron ka Magbabaja dow ogbogoy iyu to karajowan ko og-isab kow og-asawa." Dajun pansokomua ni Nawmi ka mgo amboy rin dow panharoki.

¹⁰Di nig-iling ka mgo amboy rin, "Kona koy og-uli sug duma koy diya to karumahan nu."

¹¹Nigtabak si Nawmi, "Ha ka mgo amboy, nokoy igduma now pad man kanak, kona man nog anak a pad og-isab nog kahinang now no asawa? ¹²Mgo amboy makaaglaag a, liku kow on ubag su aha kow kanakon bujag ad on dow kona ad ogkaisab ogka-asawa. Inggad pad ko ma-asawa a gaja no karukiloman dow og-anak a to lukos, ¹³makatatafad kow pad buwa kandan kog tulin? Kampa man kona kow mogpama-asawa? Mgo amboy kona sikan kabawuy su bujag ad on. Mapoit-poit ka kanak no karoroog kona iyu, su nahukawan ad to Magbabaja."

¹⁴Nig-undag pad ka pogsisinogow ran dow si Urpa nanguumu to pogharok to ugang din dow nig-uli, di si Rut wara mogsuwoy to ugang din. ¹⁵Di pigkagihan ni Nawmi si Rut, "Ha nu, ka iras nu nig-uli on diya to karumahan din dow to mgo tawagon din kaling songo uli kad."

¹⁶Nigtabak si Rut, "Aja, kona a nu ubag powpogosa to pogsuwoy dow pogpariyu ikow, su inggad hondoi ka pailing songo diya a ra-an ogpailing, inggad hondoi ka og-ugpa songo diya ad da-an og-ugpa. Ka ikow no karumahan songo karumahan ku ra-an, dow ka ikow no Diyus songo Diyus ku

ra-an.¹⁷ Ko hondoi kag kamatoy songo diya a ra-an ogkamatoy dow iglobong. Igpahiluhilu a poron to bajad to Magbabaja ko mog-ujun a to pogsuwoy ikow, inangin to kamatajon."

¹⁸ Di aman su na-aha ni Nawmi no kona no duwaruwa ka pogduma ni Rut, nakapahahagtong on puli kandin. ¹⁹ Kaling nigparajun kandan namanhipanow taman to nakatirow kandan diya to Bitlihim. Aman to pogtirow ran on, puli nangakowkogai ka mgo otow diya. Namakailing ka mgo bohi, "Hii, si Nawmi buwa soini?"

²⁰ Nigtabak si Nawmi diya to mgo otow, "Kona a now ngarani ki Nawmi, ko kona si Mara^{*} on su impahiluhilu a amani to Makagagahom no Diyus. ²¹ To poglikat ku dini natibo koy pad no songo gipu-un di to impauli a to Magbabaja no sawsaboka ku ra na-an. Kaling kona a now on ngarani ki Nawmi su impahiluhilu a to Makagagahom no Magbabaja."

²² Tilogtay to sibada^{*} sikan no pogtirow ning Nawmi diya to Bitlihim duma to amboy rin no si Rut no matig-Muab.

Si Rut naginlarow diya to uma ni Buwas

2 ¹⁻³ Songo arow to sikan, nananghid si Rut diya ki Nawmi no nig-iling, "Aja, aman kog kabawuy pa poron og-andiya a to mgo uma sug paginlarow a duon to

[□] **Mara:** ogpasabut soini to mapoit, di ogpasabut ka Nawmi to Marojow.

[□] **Sebada:** Songo bayhu no tanum no ogkaangod to humoy.

nangasama no uhoy. No kag ujun kanak diya a ogsunu ogpaginlarow."

Nigtabak si Nawmi, "Ho-o amboy, andiya ka iyan ubag." Dajun nig-andiya si Rut sug paginlarow diya to namanloogtay to sibada. Di ka pigpaginlarawan ni Rut no uma, si Buas ka tagitu-un no saapian amani kandin dow ingkatatahud, no lagboy ra no karumahan to asawa rin no si Ilimilik.

⁴Kaugoylugoy nigtirrow si Buas no napu-un diya to Bitlihim, dow pig-ikagihan din ka namanloogtay, "Poron ogtaguwambungan kow to Magbabaja!"

Nigtabak ka namanloogtay, "Igbogoy poron to Magbabaja ka karojawan ikow!"

⁵Nanginsa si Buas duon to imparumaa rin to namanloogtay, "Hontaa no anak sojan kababatai pad no bohi?"

⁶Nigtabak ka nigdumaa, "Iyan man ka saka no nigduma ki Nawmi no matig-Muab. ⁷Nigbuju man ubag kanak duon to mgo larawon no nangasama no mgo uhoy duon to mgo namanloogtay. Anoy on ganin no masoom pad no naginlarow on no kunto-on pad mogdawragow moghoong to pinajag."

⁸Pig-ikagihan ni Buas si Rut, "Daga, kona kad on paginlarow diya to bugti no uma. Nasi no kani ka ra paginlarow to uma ku duma to mgo suguanon ku no bohi. ⁹Aha-a nu puli ko hondoi ogmanlogtay dow pakiruma ka to mgo sugaranon ku su pignangongan kud ka mgo lukos no kona ka ogpasipaahan. Dow ko lawlakahan ka puli inom ka to wohig duon to sokoru no insawuk dan."

¹⁰Dajun niglihud si Rut dow dumuk diya to pasak tima-an to pogtahud din ki Buas. Nig-ililing kandin, "Manya man to marojow ka amani kanak no saka a man puli?"

¹¹Nigtabak si Buas, "Nabatbatan a to tibo no pighinang nu diya to ugang nu likat pad to ogkamatoy to asawa nu.

Songo nama-anan ku ra-an no pig-ojowan nu ka amoy nu dow inoy nu dow ikow no banwa sug ugpa ka to songo gibanwahan no wara nu pad mauwaud. ¹²Baosan ka poron to Magbabaja mahitongod to marojow no pighinang nu. Poron da-an no ka Magbabaja dogi ka igbaos ikow, to Diyus to Israil, no pigpa-aputan nu."

¹³Nigtabak si Rut, "Amani ka mahihiduwon, pigdansogan a nu to maingaju nu no inikagihan inggad ko kona a nu no suguanon."

¹⁴Aman no namango-on on kandan, pig-ikagihan ni Buas si Rut, "Daga, di kad, purut ka to supas dow ituslub nu to agkud." Kaling nig-ingkud si Rut duma to moglogtajay, dow pigbogajan ni Buas si Rut to sinanlag no sibada.

Nahawhantajay kandin no nigko-on dow duon pad nasama din. ¹⁵Aman no paginlarow da na-an si Rut, pig-ikagihan ni

Buas ka mga suguanon din, "Ha kow, inggad pad kog pamurut kandin duon to pinamogkot on kona now ra duog sapari. ¹⁶Nasi no panalini now ka duma no binogkos dow padpara now dow kag pamunpunon din, no kona now kandin sagmana."

¹⁷Kaling, naginlarow si Rut diya to uma taman to nasaklop. Dajun din piggunas ka larawon din, dow nakahimun kandin to subra songo langi. ¹⁸Pigdaa rin diya to lunsud dow ipa-

aha rin to ugang din. Songo pigbutwa rin ka ko-onon no sama rin dow ibogoy ki Nawmi.

¹⁹Nanginsa si Nawmi kandin, "Hondoi ka kunto-on mogpaganlarow? Hontawa no uma ka pigpaganlarawan nu? Domoan poron to Magbabaja ka otow no nahid-u ikow." Dajun namatbat si Rut diya ki Nawmi no diya kandin mogpaganlarow to uma ni Buas. ²⁰Nig-ililing si Nawmi, "Poron nog domoan si Buas to Magbabaja no kunklajun ogmarojow to mgo otow, bubuhi man o ko namatoy on." Dow nig-ililing pad si Nawmi, "Aman si Buas lagboy ta pad no karumahan. Saboka kandin no tagibawu ita dow duon katongod ita."

²¹Kagi ni Rut, "Songo pig-ikagihan a pad da-an ni Buas no diya ad igparumaruma to mgo suguanon din to pogpaganlarow taman tog katobas ka logtajon."

²²Pig-ikagihan ni Nawmi si Rut, "Amboy, marojow pad iyan suga ko diya karag dumaruma to mgo suguanon ni Buas, su atuk da iyan ko diya kag paginlarow to bugti no uma di papasipaan ka."

²³Kaling diya da mogpaganlarow si Rut duma to mgo suguanon ni Buas no bohi taman to natobas to poglogtay to sibada dow ka trigu*. Dow diyad iyan mog-ugpa si Rut lumon to ugang din.

Nahid-u si Buas ki Rut

[□] *Trigu:* Songo bayhu no tanum no ogkaangod to humoy.

3 ¹Songo arow to sikan pig-ikagihan ni Nawmi si Rut, "Amboy, ima ku poron nog ka-asawa ka ra dow duog makasangka ikow. ²Ha ka nu, naromdoman nu pad buwa si Buas no lagboy pad no tagibawu ita, iyan agaon to duma nu no mgo bohi to pogpaginlarow nu? Kunto-on no karukiloman igpagunas din ka sibada. ³Ha ka tulik ka na-an, parigus ka, papahomut ka, dow panabinit ka to makadomandoman no bisti nu. Dajun ka andiya to gunasanan, di kona ka patukow no duon ka taman tog makaponga kandin nog ko-on dow og-inom. ⁴Bantaji nu na-an ko hondoig hibat si Buas, aman ko ogkaliporong on. Dani ka na-an dow wakisa nu ka haboo rin diya to sikwajan din dow diya ka hibat to sikaran. Su duon ognangonan ka ko nokoy kag hinangon nu."

⁵Nigtabak si Rut, "Ho-o, oghinangon ku ka tibon innangon nu." ⁶Dajun nig-andiya si Rut to gunasanan dow pighinang din ka tibo no innangon to ugang din.

⁷Aman no nakaponga on si Buas tog ko-on dowg inom, angod to kinuukujaban ka ginhawa rin. Nighibat kandin diya to kilid to pighimun no sibada sug liporong. Dajun hinoy-hinoy nigduguk si Rut diya ki Buas dow wakisa rin ka haboo diya dapit to sikwajan dow diya nighibat. ⁸Aman to tonga on to karukiloman, nakagisong si Buas, aman no pogbalikid din naboongboong on iyan amani kandin no duon bohi no nighibat diya to sikwajan din. ⁹Niginsa si Buas, "Ho, hontawa ka?"

Nigtabak kandin, "Si Rut a. Lagboy ka pad no tagibawu kanak. Bawubawuha a nu dow duon makatanuu kanak."

¹⁰Kagi ni Buas, "Kahid-uan ka poron to Magbabaja. Daga, ka marojow no batasan no impa-aha nu to ugang nu, labow pad soini no pighinang nu kunto-on. Wara ka mog-aha to pagkana to pogkaotow rin, ogbaug buwa kandin dow kog ka-ajuju. ¹¹Daga, kona kag katawong, sug hinangon ku ka tibo no pigpamuju nu. Su ka tibo no otow nakaoadoad no maligdong ka no bohi. ¹²Tutu-u iyan no lagboy a pad no tagibawu ikow dow songo duon katongod ku to pogtanuu ikow, di duon otow no mawmarani no tagibawu ikow, kona kanak. ¹³Pa-alibukas ka kunto-on kani, su asoom to masoom ogpagingkalaruhan ku to sikan no otawa kog pamawu ra ikow. Ko ogkabonaan, nokoy na-an to kaogonan, di aman ko kona, ogpanapa a atubangan to Magbabaja no kanakon ka ogpanga-asawa ikow. No liporong ka pad taman tog kabukas."

¹⁴Dajun hibat da na-an si Rut diya to sikuwan ni Buas taman to masoom, di wara pad maraliwaswas nigbangun on si Rut dow warag maka-aha no mgo otow, su pignangonan kandin ni Buas no kinahanglan no warag kama-an no diya kandin nighibat. ¹⁵Pig-ikagihan ni Buas si Rut, "Di kad, ibuklad nu san in-apid nu no sabinit." Pigboklad soi ni Rut, dajun pighudhuran ni Buas to mgo onom no langi-langgi no sibada. Dajun din honati si Rut, pogkaponga nig-uli si Rut diya to lunsud.

¹⁶Aman no pogdatung on ni Rut diya to ugang din, pig-insaan ni Nawmi, "Honda amboy?" Imbatbat ni Rut ka tibo no pighinang ni Buas.

¹⁷Songo nig-iling da-an si Rut, "Konag Kaliyag si Buas no puli a ra duog uli no warag daahon ku, kaling pigbogajan a to soini sibada."

¹⁸Kagi ni Nawmi, "Tatagad ka amboy taman no mama-anan nu ko nokoy kag dangagan to soi, su konag takasan soini ni Buas hantud tog kapasoy rin kunto-on no arow."

Ka pogpamawuha ni Buas ki Rut

4 ¹Dajun nig-andiya si Buas to giwahanan to lunsud dow diya iw-ingkuray. Atuk-atuk da-an no nigbaja ka lagboy no karumahan ni Ilimilik, iyan ka innangon ni Buas, dajun sabiha ni Buas, "Su-un hapit ka pad ubag kani." Nigduguk ka otow dow ingkud.

²Pogkaponga, pighimun ni Buas ka sampuu no panguu to lunsud dow songo impa-inkud da-an diya. ³Pig-ikagihan ni Buas ka karumahan din, "Ha ka, aman kunto-on no nakauli on si Nawmi napu-un to Muab kaliyag kandin no igbaligya din on ka pasak ni Ilimilik no karumahan ta. ⁴Dow nakadoromdomay a nog ma-anon ka to soini. Kaling kog kabonaan ka to soini, bolihan soini kani to atubangan to namakaingkud no mgo otow. Di ko kona kag kabonaan, songo ikagi ka dow ka ogkama-an a. Su ka tutu-u ikow man ka duon katongod to ogboli to sikan kona kanak."

Nigtabak ka otow, "Ho-o kanak iyan kag boli."

⁵Di kagi ni Buas, "Aman kunto-on kog bolihon nu ka pasak ni Nawmi, songo asawaha nu ra-an si Rut no bawu no matig-Muab, para ka pasak duon to asawa rin no namatoy on, kona ogkawari to bugti."

⁶Di aman no pogkarinog din to sikan nigtabak ka otow, "Kog ka-angod to sikan kona ad ogboli to sikan no pasak,

su atuk da ko kawugajan di mahinang no tumbuu to kabuwaran ku. Ikow on kag boli to sikan no pasak." ⁷Su tagna iyan batasan diya to Israil, no ko duon igbaligya dow ko igbaylu ogpuwason duon to nigbaligya ka sandal rin dow igbogoy diya tog boli. Su soi ka na-anaran diya to matig-Israil, timaan no napasoy on ka ujuna.

⁸Aman duon pog-ikagion duon to otow diya ki Buas, "Ikow on kag boli to pasak." Dajun din pigpuwas din ka sandal din dow igbogoy ki Buas.

⁹Pogkaponga, nig-ikagi si Buas diya to mgo panguu to lunsud dow diya to tibo mgo otow no naka-amut, "Kunto-on no arow, iyu ka mgo titigus no pigboli kud diya ki Nawmi ka pasak ni Ilimilik, ka si Kilion dow ka si Malun. ¹⁰Lagkos da-an si Rut no matig-Muab no bawu ni Malun, ogbawubawuhon kud su para ka namatoy on duon da anak to asawa rin nog makapangabilin to mgo kabutangan dan. Dow ka ngaran duon to namatoy tagubaoy bubuhi da diya to mgo karumahan din, dow kani to soni no banwa. No, kunto-on no arow iyu ka mgo titigus."

¹¹Nig-tabak ka mgo panguu dow ka mgo otow no nahimun duon to giwahanan, kagi ran, "Ho-o kanami iyan ka mgo titigus. Poron no kag asawahon nu no bohi igpa-angod to Magbabaja ki Rakil dow si Liya no nanganak to mahan-in, no nahinang ta no ginapuan kani to Israil. Poron no mogbauganan ka to Iprata dow mahinang ka no mabantug kani to Bitlihim. ¹²Poron no ka mgo pinanganak nu no igbogoy to Magbabaja ikow pinabaja to soi no bohiyona ogka-angod to kabuwaran ni Piris, ka anak ni Huda ki Tamar."

Ka mgo kabuwaran ni Buas

¹³Kaling pig-asawa on ni Buas si Rut, dow in-ujun to Magbabaja nog kaboros si Rut. Nokoy ka man nig-anak kandin to lukos. ¹⁴Pig-ikagihan si Nawmi duon to mgo bohi, "Dajanon ka Magbabaja! Su pig-bogajan ka to apu nog tanuu ikow. Poron nog kahinang kandin no mabantug kani to Israill! ¹⁵Kandin poron kag maka-aagata ikow kog kabujag kad, su ka amboy nu nig-anak kandin no nigpaangga ikow dow pighinang din ka labaw pad to anak no pitu no lukos."

¹⁶Kunlajug sokomua ni Nawmi ka bata dowg gibahon dow pigtanuu rin. ¹⁷Pinggaranan ki Ubid ka bata, duon to sumbaoy ran no mgo bohi. Su kagi ran, "Toh, duon on ubag apu ni Nawmi." Kawugajan naka-asawa on si Ubid, dow duon anak din no si Isay, no si Isay iyan amoy ni David.

¹⁸Iyan soini ka mgo kabuwaran ni Piris pailing ki David. Si Piris amoy ni Hisrun, ¹⁹Si Hisrun amoy ni Ram, si Ram amoy ni Aminadab, ²⁰si Aminadab amoy ni Na-ason, si Na-ason amoy ni Salmun, ²¹si Salmun amoy ni Buas, si Buas amoy ni Ubid, ²²si Ubid amoy ni Isay dow si Isay amoy ni David.
